

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 11 Haziran 2012
Nr.ref: RK 250/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru no: KI 46/10

Başvurucu

**“Kiqina Davası İçin Adalet” Organizasyon Kurulu adına
Sebahate Shala**

**Gilan Bölge Mahkemesi’nin P. nr. 162//03 sayı ve 7 Nisan 2005 tarihli kararı,
Priştine Bölge Mahkemesi’nin P. nr. 628/2004 sayı ve 8 Mart 2007 tarihli
kararı, Kosova Yüksek Mahkemesi’nin Ap. nr. 393/2006 sayı ve 21 Mayıs 2008
tarihli kararı, Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Heyeti’nin API. Nr. 04/2009 sayı
ve 16 Eylül 2009 tarihli kararının ile Kosova Yüksek Mahkemesi’nin Ap. Nr.
84/2009 ve 3 Aralık 2009 kararının Anayasaya uygunluk denetimi**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. “Kiqina Davası İçin Adalet” Organizasyon Kurulunun vekaletine dayanarak Glogofça Belediyesine bağlı Kraykova köyü mukimi Bayan Sebahate Shala başvuruda bulunmuştur. Başvurucu, kendisine destek mahiyetinde Kosova Cumhuriyeti vatandaşlarından elli bin (50.000) dolayında kişinin imzaladığı bir toplu dilekçeyi Anayasa Mahkemesi’ne (bundan sonra: “Mahkeme”) teslim etmiştir.

2. “Kiqina Davası İçin Adalet” Organizasyon Kurulu Priştine Üniversitesi öğrencileri, UÇK Savaşları Değerlerini Koruma Kurulu, sivil toplum aktivistleri ve diğerlerinden oluşturulmuştur.
3. Başvuruda başvuru Malişovalı öğrenci Visar Zogaj tarafından temsil edildiği belirtilmiştir. Fakat başvuru formunu başvuru kendisi imzalamıştır.

İtiraz edilen kararlar

4. Başvurucu Gilan Bölge Mahkemesi'nin P. nr. 162//03 sayı ve 7 Nisan 2005 tarihli kararı, Priştine Bölge Mahkemesi'nin P. nr. 628/2004 sayı ve 8 Mart 2007 tarihli kararı, Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ap. nr. 393/2006 sayı ve 21 Mayıs 2008 tarihli kararı, Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Heyeti'nin API. Nr. 04/2009 sayı ve 16 Eylül 2009 tarihli kararının ile Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Ap. Nr. 84/2009 ve 3 Aralık 2009 kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun konusu

5. Başvurucuya göre dava konusu öldürme de dahil olmak üzere ağır suç işledikleri suçlamasıyla Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'nın haksız yere cezalandırılmalarıdır. Başvurucu “Kiqina davaları”nda bazı kişilerin öldürme ve diğer ağır suçlardan dolayı mahkum edilmelerinin insan temel hakları ihlali oluşturduğunu ileri süren bir kuruluşu temsil ettiğini ifade etmiştir.

Hukuki dayanak

6. Anayasa'nın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: “Yasa”) 22. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: “İçtüzük”) 56(2). kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

7. Başvurucu 25 Haziran 2010 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
8. Arben Kiqina 25 Haziran 2010 tarihinde Mahkeme'ye başvurarak başvurusu KI 52/10 başvuru numarası ile kaydedilmiştir.
9. Jeton Sefer Kiqina 29 Mart 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurarak başvurusu aynı gün KI 43/11 numara ile kaydedilmiştir.
10. Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Blerim Kiqina 7 Haziran 2011 tarihinde Mahkeme'ye dilekçe sunmuşlar ve dilekçe KI 78/11 numara ile kaydedilmiştir.
11. Burim Ramadani ile Arsim Ramadani 13 Haziran 2011 tarihinde Mahkeme'ye bir başvuru yaparak KI 81/11 numara ile kaydedilmiştir.
12. Mahkeme Başkanı 11 Kasım 2010 tarihinde KI 46/10 sayılı başvuru için Üye Snezhana Botusharova'yı raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Aynı tarihte Üye Robert Carolan başkanlığında üyeler Altay Suroy ve Ivan Çukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
13. Başkan'ın 19 Temmuz 2011 tarih ve BK-46/11 sayılı kararı ile KI 46/10, KI 52/10, KI 43/11, KI 78/11, KI 78/11 ve KI 81/11 sayılı başvuruların konu ve müdahil kişiler

bakımından birbirleriyle olan ilgilerinden dolayı birleştirilmişlerdir. Tüm bu başvuruları aynı raportör yargıç ve Ön İnceleme Heyeti ele almıştır.

14. Üye Ivan Ćukalović'in geçici olarak bulunmasından dolayı Başkan Enver Hasani kendisini Ön İnceleme Heyeti'ne vekaleten atamıştır.
15. Ön İnceleme Heyeti 14 Mayıs 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştükten sonra başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Başvurucu tarafından Mahkeme'ye sunulan evraka göre olguların özeti

16. Başvuru ve ekinde sunulan evraktan olguların kısa özeti aşağıdaki gibi tespit edilebilir.
17. H. H. eşi ve çocuklarıyla birlikte 20 Ağustos 2001 tarihinde Baiçe köyünde bir düğüne katılmışlardır. O günün akşamında otomobilleriyle düğün yerinden yarıldıktan sonra pusuya düşürülerek açılan ateş sonucunda kendisi, eşi, oğlu ve iki kızı vefat etmişlerdir. Küçük bir kız hayatta kalmaya başarmıştır.
18. Blerim Kiqina 4 Temmuz 2002 tarihinde polis merkezine gitmiştir. Bu arada tutuklanıp hakları bildirilmiş ve ifadesi alınmıştır. Blerim Kiqina susma ve hukuki yardım hakkından feragat edip ifade vermeye devam etmiştir. Blerim Kiqina cinayeti işlediğini kabul etmiş ve suça ortak olanları açıklamıştır. Açıkladığı kişiler şunlardır: Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina, Jeton Kiqina ve diğerleri.
19. Blerim Kiqina 7 Temmuz 2002 tarihinde sorgu hakiminin huzuruna çıkıp 4 Temmuz 2002 tarihinde poliste verdiği ifadenin nerede ise tıpkısını tekrar etmiştir.
20. Blerim Kiqina 4 ve 7 Temmuz 2002 tarihlerinde poliste verdiği ifadelere rağmen hikayeyi uydurduğu gerekçesiyle 11 Kasım 2002 tarihinde ifadesini geri çekmiştir.
21. Gilan Bölge Mahkemesi'nde açılan dava ve müteakip yargılamadan sonra P. nr. 162/03 sayı ve 7 Nisan 2005 tarihli kararlar Burim Ramadani, Arben Kiqina, Arsim Ramadani, Blerim Kiqina ve diğerleri H.H. ailesinin 5 mensubunu öldürme suçundan yargılanıp otuzar yıl hapis cezasına çarptırılmışlardır. Suçlamaların bazıları bu yargılama esnasında reddedilmişlerdir.
22. Sanıklar bu ceza kararına karşı 20 Mayıs 2008 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi'ne itiraz etmişler, fakat Yüksek Mahkeme'nin Ap. nr 393/2006 sayılı kararıyla Burim Ramadani, Arsim Ramadani ve Arben Kiqina'nın itirazlarını yerinde bulmayarak Gilan bölge Mahkemesi'nin kararını onamıştır. Diğer sanıklar hakkında yapılan suçlamalar teyit edilemediklerinden Yüksek Mahkeme beraatlerine karar vermiştir.
23. Yüksek Mahkeme Özel Heyetinin 16 Eylül 2009 tari ve API. Nr. 04/2009 tarihli kararı ile Burim Ramadani, Arsim Ramadani ve Arben Kiqina tarafından söz konusu karara karşı yapılan bir diğer itiraz başvurusunu yerinde bulmayarak reddetmiştir.

Başvurucunun Mahkeme'ye sunduğu evraka göre Jeton Kiqina ile ilgili olguların özeti

24. Priştine Bölge Mahkemesi'nin 8 Mart 2007 tarih ve P. Nr. 628/04 sayılı kararı ile Jeton Kiqina H. H. ve aile fertlerine yönelik cinayet, cinayete teşebbüs ve cinayet

suçuna iştirakten suçlu bulunarak mahkum edilmiştir. Bunun neticesinde 15 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır.

25. Kosova Yüksek Mahkemesi'nin 3 Aralık 2009 tarih ve Ap. nr. 84/09 sayılı kararı ile sanık Jeton Kiqina'nın itirazı kısmen kabul edilip onun H.H. ve aile fertlerinin cinayet ve cinayete teşebbüsten suçlu olup cinayete iştirak suçlamasının konusunda suçsuz olduğunu tespit etmiştir.

Başvurucunun talebi ve iddiaları

26. Başvurucu Anayasa Mahkemesi'nden şu taleplerde bulunmuştur:

- a) Mahkum edilen kişilerin insan hakları ihlallerini ele alıp incelemek ve yeniden değerlendirmek;
- b) Bu cezalardan kaynaklanan insan hakları ihlallerine ilişkin görüş bildirip bir yorumlama yapmak;
- c) Mahkum edilen kişilerin insan hakları ihlaline ilişkin görüş bildirmek;
- d) Mahkum edilen kişilerin insan hakları ihlalinin bulunduğu tespiti halinde Mahkeme yetkileri çerçevesinde bir karar almak.

27. Başvurucu Anayasa'nın şu maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür: madde 21 [Temel Hak ve Özgürlükler], madde 22 [Uluslararası Sözleşme ve Belgelerin Dolaysız Uygulanması], madde 29 [Özgürlük ve Güvenlik Hakkı], Madde 31 [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi (bundan sonra: "Sözleşme").

28. Başvurucu, her üç derecedeki hiçbirini Burim Tamadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'nın suçluluğunu meşru bir şekilde tespit etmediğini ileri sürmüştür.

29. Başvurucu 2009 yılında Yüksek Mahkeme Özel Heyeti tarafından çıkartılan son kararın savunmanın taleplerini onaylamadığını ileri sürmüştür. Özel Ceza Heyeti suçlamaları onamayıp cezayı onayan bir karar çıkartmıştır. Başvurucu söz konusu kararın ilk iki derece mahkeme kararları ile çeliştiğini ve Yüksek Mahkeme Özel Ceza Heyetinin karar gerekçesinin kendisiyle çelişkide olduğunu ileri sürmüştür.

30. Başvurucu suç ortağı baş zanlısı Skender Halilaj'ın Florim Kiqina ve Zeqir Kiqina ile birlikte 12 Temmuz 2008 tarihinde tahliye edildiklerini, söz konusu kişilerin H.H. ve ailesinin cinayetini planlama, organize etme ve cinayete iştirak etme suçundan (aynı suçlama ile) yargılandıklarını ileri sürmüştür.

31. Başvurucu Burim Ramadani, Arben Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'nın suçsuzluğunu ortaya koyan maddi delil ve incelenmiş delillerin kaybolduğunu ve asla bulunamadıklarını ileri sürmüştür.

32. Başvurucu sanıklar Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina hakkındaki suçlamaların uydurulduğunu ve UNMIK uluslar arası soruşturma ekibi tarafından önceden hazırlandığını iddia etmiştir.

33. Başvurucu, Jeton Kiqina'nın Florim Kiqina'ya silah tedarikinde bulunduğu ve daha sonra H.H. cinayetine iştirak ettiği suçlamasıyla 16 yıl hapse mahkum edildiğini ileri sürmüştür. Ancak Kosova Yüksek Mahkemesi Florim Kiqina'yı 2008 yılında suçsuz bulmuş, fakat "tedarikçi" Jeton Kiqina ise halen hapidedir. Gilan Bölge Mahkemesi F. K.'yi H.H. ve ailesine yönelik cinayeti planlama, organize etme ve cinayet suçuna iştirak etmeden 21 yıl hapse mahkum edilmiştir.
34. Başvurucu, KFOR kayıtlarına göre H.H. cinayetinin meydana geldiği 20 Ağustos 2001 günü saat 23:17'de bu delikanlı grubunun Glogofça'daki bir kafeteryada Burim Ramadani'nin doğum gününü kutladıklarını iddia etmiştir. Glogofça'ya bağlı Tırstenik köyünde meydana gelen korkunç olayı telsizden duyan üç polis de o anda kafeteryada bulunmaktaydı. Bu haberi kutlamaya katılanların hepsinin duydukları iddia edilmiştir.
35. Başvurucu, Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'nın Anayasa'nın 31. maddesi ve Sözleşme'nin 6. maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
36. Başvurucu bunun dışında Mahkeme'den Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'ya yapılan bu haksızlıktan dolayı meydana gelen insan hakları ihlali konusunda görüş bildirmesini talep etmiştir.

Başvurunun kabul edilirlığının değerlendirilmesi

37. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirlenmiş olan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekmektedir.
38. Bu başvuru ve Mahkeme'ye yapılan her başvuruyla ilgili olarak Mahkeme'nin göz önünde bulundurduğu ilk kabul edilirlilik Anayasa'nın 113.1 maddesinde belirlenen kabul edilirlilik koşullarıdır. Söz konusu hüküm şunu belirlemiştir:

"Anayasa Mahkemesi, ancak yetkili taraflarca hukuka uygun şekilde yapılan başvurular hakkında karar verir."
39. Mevcut başvuruda başvuru "Kiqina Davası İçin Adalet" Organizasyon Kurulu adına Burim Ramadani, Arsim Ramadani, Arben Kiqina ve Jeton Kiqina'ya verilen cezalar hakkında başvurmuş olup söz konusu kişileri Mahkeme'de temsil etmeye yetkilendirildiğini açıkça gösteren evrakı teslim etmemiştir.
40. Mahkeme mevcut başvuruda başvuru Anayasa'nın 113.1 maddesinde belirtilen yetkili taraf olma koşullarını yerine getirmediğinden Mahkeme nezdinde dava açma hakkına sahip olmadığını tespit etmiştir.
41. Başvurucunun başvurusunu desteklemek amacıyla elli bine (50.000) yakın Kosova Cumhuriyeti vatandaşının imzaladığı toplu dilekçeyle ilgili olarak Mahkeme *actio popularis* türünden başvuruları görüşmeye yetkisi olmadığını, hüküm ve mevzuatlara soyut bir şekilde itiraz edilemeyeceğini ve Mahkeme'ye başvuranların itiraz konusu karar veya mevzuattan dolaysız bir şekilde etkilendiklerini göstermeleri gerektiğini ve başvuruların Anayasa Mahkemesi'nin yargılama yetkisini belirleyen ve hukuki dayan oluşturan Anayasa'nın 113. maddesine uygun şekilde yapılması gerektiğini tespit etmiştir.

42. Bu Mahkeme KI 51/10 sayılı Ljubiša Živić - Kosova Cumhurbaşkanı'nın Merkez Seçim Komisyonu üyeliğine Bay Goran Zdravkoviç'in atanması ilişkin kararını Anayasa uygunluğu denetimi başvurusuna ilişkin 2 Mart 2012 tarihli kararında şu ifadeye yer vermiştir:

Bu şekilde etkilenmeyen kişi, mağdur olmadığından ve Anayasada actio popularis durumları öngörülmediğinden, bu davada olduğu gibi kendisi için bir geçerliği olmayan kamu otoritelerinin kararları hakkında soyut bir şekilde actio popularis türünden bir başvuruyla Mahkeme'ye başvurmaya yetkili değildir.

43. Söz konusu başvuruda olduğu gibi bu başvuruda da başvuru Kosova mahkemelerince alınan kararlardan dolaysız bir şekilde etkilenmemiş olduğundan başvuruda bulunmaya yetkili taraf olmayıp başvuru kabul edilmez olarak reddedilmelidir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 maddesine, Yasa'nın 20. maddesine ve İçtüzüğü'nün 56.2 kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 15 Mayıs 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. Karar başvuru tarafa bildirilecektir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır ve derhal yürürlüğe girer.

Raportör Üye

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza